

Poštni Glasnik

Stanovsko in strokovno glasilo „Zveze poštних organizacij za Slovenijo v Ljubljani“.

Izhaja 1. in 15. v mesecu.

Cena: Za poštne uslužbence po 48 kron, za druge naročnike po 60 kron na leto.

Naročnina se vnaprej plačuje. — Oglasi po dogovoru.

Rokopise na uredništvo „Poštnega Glasnika“ v Ljubljani. — Reklamacije, oglase in drugo na upravništvu lista (Gospodarski urad poštne in brzojavnega ravnateljstva.)

Rokopisi se ne vračajo.

Letnik I. V Ljubljani, dne 15. junija 1921. 10. številka.

Izvirno poročilo „Zvezi“, Beograd 13./VI. 1921:

Uredba o pragmatizaciji nepragmatičnega poštnega uradništva v Sloveniji in Dalmaciji je danes podpisana in jo dobe te dni poštne direkcije v izvršitev.

Iz svetovno-poštnega območja.

(Priobčuje v p. of. K. Tiefengruber.)

Zmagoslavno nad vsa politična in kulturna nasprotstva človeštva se je razvila svetovno-poštna zveza, ki obsega danes do malega celokupno površje naše zemlje.

Do leta 1850 se je opiral poštni promet na pogodbe sosednih držav, ali te pogodbe so večinoma temeljile na ozkosrčnih političnih načelih. Pogodbениki se niso toliko ozirali na prometne razmere ali kulturne potrebe, kakor na lastni dobiček.

Tipične razmere tedanjega časa v Nemčiji, ki je sestojala iz neštevilnih posameznih držav, vsaka z lastno poštno upravo, so povzročile, da se je napravilo samo med temi preko 100 dogovorov glede poštne službe.

Skoraj neverjetno za današnjo dobo, ki se od opisane komaj za 80 let loči, je dejstvo, da se je poštna pisemska pristojbina — drugih itak še tedaj ni bilo — v območju nemških držav računala v medsebojnem prometu po nad 1000 raznih stopinjah.

Najznamenitejša poštna pogodba iz razvojne dobe poštne izmenjevalne službe je bila sklenjena leta 1850 med Prusijo, Avstrijo in knežjo rodbino Thurn in Taxis, zadnjo kot privilegirano podjetnico poštne obrata na ozemlju sklepajočih držav.

Politični odnošaji te skupine so neugodno vplivali na razvoj pošte. Prišlo je po prizadevanju tedanjega generalnega direktorja Štefana leta 1860 do pariške konference, ki bi naj napravila red v splošno zmešnjavo. Stvar pa ni imela posebnega uspeha, zakaj vojna 1866. leta je vse tedanje dogovore razrušila.

Šele ko so se leta 1873 vse evropske države in Zedinjene države severne Amerike odzvale povabilu Nemčije na skupno posvetovanje glede ustanovitve vzajemnega poštnega društva, se je dosegel na sestanku v Bernu sporazum, ki je bil podlaga prvemu svetovnemu poštne mu dogovoru.

K temu dogovoru so pristopile vse zastopane poštne uprave dne 9. vinotoka 1874.

Do leta 1878 so pristopile še druge ugledne izvenevropske države k bernskemu dogovoru in so dogovorniki na pariški konferenci istega leta sklenili ustanoviti svetovno poštno zvezo „L' union postale universelle“.

Sklepi ustanovne pariške konference tvorijo z malimi izjemami pravilnik za zvezo, ki se je od leta do leta razširjala na ves kulturni svet.

Svetovno-poštna zveza vzdržuje v Bernu pod pokroviteljstvom švicarske poštne uprave mednarodni poštni urad „Bureau international“.

Ta urad posreduje med člani svetovne poštne zveze v vseh obratnih in upravnih zadevah, razglašuje objavljene mednarodne pristojbine, prometna pravila in določila.

Mednarodni urad vodi obračune med združenimi upravami, obravnava članske spore in opravlja sploh vse društvene posle v zmislu ustanovnih pravil.

Stroške za ta urad krijejo člani po razmerju obratnega obsega in po posebnem ključu.

Mednarodnemu uradu je poverjena tudi naloga, da pripravlja vse potrebno za svetovne poštne konference, ki bi naj bile vsako petletje enkrat.

Urad zbira gradivo za te sestanke, sestavlja svetovno poštno statistiko, proučuje predloge in jih objavlja v lastnem glasniku.

Svetovno-poštni kongres v Parizu leta 1878 se je prvič baval tudi z drugimi vrstami poštne pošiljk. Dogovori so se razširili na denarna pisma in poštno-nakazniški promet.

Prihodnji kongres leta 1880, zopet v Parizu, je imel posebno z ozirom na mednarodni paketni promet lepe uspehe. Dogovori, ki so deloma še sedaj v veljavi, določajo pristojbinske obračune ter postopanje pri paketni izmenjavi. Pri tej priliki so udeleženci sklenili, da se ima vsakokratno zborovanje zveze vršiti v kakem drugem mestu območja zveze ter se mesto vedno vnaprej določiti.

Kongres v Lisboni l. 1885 je sklenil dogovore glede poštne naloge ter izkaznic o istovetnosti.

Na Dunaju se je leta 1891 ustanovil promet z vrednostnimi škatlami in sprejel načrt poštne-časopisne službe.

Dogovor, sklenjen 15. junija 1897 v Vešingtonu je obnovil in izpopolnil vsa dotedanja pravila. Na tem kongresu se je določila enotna pisemska pristojbina, zagotovil se je prosti transit preko območja zveze na kopnem in po morju.

Na podlagi rimskega dogovora od 26. maja 1906 temelji še sedaj svetovni poštni obrat, zakaj sklepi zadnjega kongresa v Madridu 1920 stopijo v polno veljavo šele prihodnje leto.

Rimski kongres je bil za moderni razvoj svetovno-poštnega prometa dalekosežne važnosti.

Vsi obstoječi dogovori so se prilagodili novim prometnim zahtevam, celo ustrojstvo svetovno-poštne zveze je dobilo po rimskem kongresu nekako enotno obliko.

Za vse člane obvezne določbe stoje na stališču praktičnih izkušenj. Težave so se omilile, marsikaj se je opustilo, sploh pa so se včlanjene uprave toliko zblížale, da bi se bil nemara Štefanov ideal o svetovno-poštne upravi polagoma uresničil, če bi svetovna vojna ne bila posegla tudi v razvoj tega največjega kulturnega spomenika človeštva.

Z izrednim zanimanjem so se člani svetovno-poštne zveze zavzeli za prihodnji kongres, ki je bil po sklepu prejšnje konference leta 1920 v Madridu.

Že meseca oktobra 1919 je razposlal mednarodni urad vsem članom povabila, da se izjavijo o nameranih predlogih.

Naša poštna uprava, ki je oficijelno že meseca avgusta 1919 kot naslednica prejšnjih uprav na ozemlju kraljevine S. H. S. pristopila k svetovno-poštni zvezi, je prevzela vse društvene obveznosti in ugodnosti in pripozna vse dogovore.

Že koncem leta 1919 je objavil mednarodni urad nekaj predlogov za bodoči kongres, da se člani o njih izjavijo.

Na tak način se je zbralo mnogo instruktivnega gradiva v vseh panogah prometne in upravne službe.

Nekaj mesecev pred otvoritvijo kongresa, ki se je sestel meseca oktobra 1920 v Madridu, in kojega so se udeležili zastopniki vseh včlanjenih držav oziroma poštne uprav, je izdal mednarodni urad vse predložene načrte z vsemi izvršilnimi naredbami v precej obširni knjigi vsem članom v pregled.

(Dalje prihodnjič).

Birokratizem in kolegijalnost.

Birokratizem je stoletna starost izčrpala, da se je omejil na defenzivo. Iz svojih slabih pozicij ni mogel več naskakovati novo svežo moč, ki jo je rodil današnji čas, socializem in kolegijalnost. Onemoglega obletava „vešča črna, misel nevesela — sic transit gloria mundi“.

Kolegijalnost in socializem mu ne dasta miru, jemlje ta mu pozicijo za pozicijo in ga brez prestanka preganjata.

Nekdaj absoluten vladar, danes udarec za udarcem, vedno slabotnejši, vedno manjši. To ga je tako zelo razžalostilo, da je padel v težko in resno bolezen. —

Ali kakor spremlja vsako dolgo bolezen upanje, in upanje podeli mir in tolažbo, mir in tolažba pa sta lečilni sredstvi, tako se je tudi našemu bolniku obrnilo dokaj na bolje. Čeprav še ne more iz bolniške srajce neodkritosti, si je vendar opomogel toliko, da semtertertja zopet pogleda skozi okno na svoje postojanke in po neprijateljevi okupaciji.

Njegovi stari vojskovodje ga pridno obiskujejo in tolažijo z dnevnimi situacijami. Daje jim potrebne smernice in sredstva za reakcijo, prav kakor žalostni Korelček v Švici. —

Izključeno je, da zopet zavlada, ni pa izključeno, kakor kaže današnja situacija, da nas za nekaj časa zopet podjarmi. Zato bodimo vsi na braniku. Odločilni boj bo težak, a zmaga donese zlatih sadov, ki jih bo deležen narod.

Naše geslo je človek, ki se zaveda, da je le član človeške družbe, za katero skupnost in korist posveti svoje življenje. Egoizem in strast domišljavosti je človeka

ponižala pod žival in takšni člani so rak — rana na telesu človeške družbe.

Poglejmo sovražniku nekoliko bliže v obraz. Kaj je in v čem obstoja.

Birokratizem je sin absolutizma in absolutizem je pogin človeštva. Najboljša definicija bi bil avstrijski „§ 13 Kibic . . . . .“

Njegovi sestavni deli, ki se najpogosteje porajajo, so: podlost, zahrbtnost, pristranost, pedantstvo, denunciacija in „štrebarstvo“.

Zahrbtnost je pred vojno splanirana in med vojno dograjena široka promenadna cesta, po kateri se sprehajajo „zaslug polni“ individui, pristranost, kjer odločuje protekcija, osebna simpatija ali klečeplastvo; pedantstvo, če v računu pri tisočicah ni pike in se vrne cel račun v pojasnilo; denunciacija, najostudnejši madež na človeštvu „der grösste Schuft im ganzen Land ist der Denunziant“; „štrebarstvo“, je pa križarka k bojni ladji ambicija. Ljudje, ki ne poznajo dosti morskih prometnih sredstev, imenujejo vse skupaj „barka“, zato smatrajo tudi ta dva termina za skladna.

Vse to vodi ad absurdum človeškega dostojanstva.

In kako si predočujemo moderni urad, ki bi odgovarjal vsestranskim zahtevam?

Izven debate in diskusije je, če se kdo pritožuje o slabem, nedelavnem ali celo nemarnem osebju. —

Pri vsakomur, ki je, bodi že iz poklica, veselja ali življenskega obstanka nastopil službo, je eno gotovo, da ima trdno voljo delati, se v stroki izobraziti oziroma izpopolniti.

Vsa življenska moč dela pa zavisi v prvi vrsti od posrednih in v drugi od neposrednih predstojnikov.

Ako je predstojnik na svojem mestu in je njegovo obnašanje napram osebju taktno, dobi uradnik, tudi če ga ni imel, veselje do dela. Če se pa za njega ne briga ali se celo igra z njegovimi čustvi in nazori, je v tem trenutku doigral, izgubil zaupanje, in urad je brez glave.

Predstojnik mora biti oče in učitelj poverjenega mu osebja. Od njega pa osebje zahteva, da je večč svoje stroke in dober poznavalec uradniške duše, to je, da ve za njegovo bol, težnje in skrbi in mu skuša iti povsod na roko. Pripravljen mora biti vsak čas, da ga zunaj zadostno zastopa. To bo rodilo zaupanje, dalo veselje in požrtvovalnost uradnika in konstituiralo moč urada.

Lahko se dogodi, zlasti v naši prehodni dobi, da se dobi med osebjem še vkljub temu kak nepridiprav. A izključil se bo sam, ker ne bo našel utehe svojim strastem, ali pa se preporodi v izborni moč.

Na ta način bomo izvojevali popolno zmago nad birokratizmom, ki bi se nikdar več ne povrnil in bi za vedno preminil.

Kolegijalnost je naša zapovedovalka. Ona podeli človeku zavest in ga dvigne iz idiotizma. Povzdignila bo

Ne kupujte importiranega inozemskega mila, kajti to milo je veliko dražje. Vsaka gospodinja mora dandanes štediti, zato naj rabi samo

ZLATOROG-MILO

katero je v kakovosti vsem importiranim milom zajamčeno enakovrstno, ako ne boljše.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta števil 7.

Zlatorog

(33)

veselje do dela ter osebe odlikovala z ambicijo. Delo postane vsakomur ponos in čast.

Učeni Srb Jurij Križanič je leta 1661 zapisal tale kratki stavek: „Delo in razum naredi človeka za človeka“.

Torej ne samo delo, kakor ne sam razum, njuna nerazdružna zveza da enoto. R. F.

Opuščajte brezmiselne napade.

Za vse, kar se pri pošti ne more kar na mah zgoditi, so po mnenju večine doslej nepragmatičnega osobja krivi maturanti. Oni so tisti element pri pošti, ki zadržuje pragmatizacijo, ki leze na njih račun v višje činovne razrede in kratko in malo uživa.

Doslej so maturantje prezirali vsa ta in taka natolcevanja in nikomur ni prišlo na misel, da bi zavračal take napade. Ker se pa po mojem mnenju ne sme delati nobenemu članu »Zveze« krivica, hočem napraviti samo nekaj kratkih opomb. Upam, da zamašim z njimi usta tistim, ki se v naše društvo najbolj zaganjajo.

Maturantsko društvo je bilo že od nekdaj za to, da se naši nepragmatični tovariši pragmatizirajo. Naravno se mi pa zdi, da smo se protivili njih uvrščenju v našo skupino. To naše načelo smo zvesto zastopali tudi v »Zvezi«. Nikdar in nikoli nismo črhnili proti pragmatizaciji.

Napredovali smo v zmyslu službene pragmatike tako kakor se je napredovalo povsod, v vseh drugih resortih. Tisti gospod tovariš, katerega je neka tovarišica v našem listu zaradi nazorov o celibatu tako imenitno zavrnila, nam očita, da smo si prilastili napredovanje in naslove hrvatskih tovarišev in drugo. Mar kdo misli, da bi morali mi Slovenci mirno gledati, kako zaradi izrednih razmer napredujejo od nas mlajši hrvatski tovariši v isti državi? Najbrž bi morali mi še celo protestirati, če bi nas hotelo ministrstvo pomekniti naprej.

Nepragmatični tovariši zares niso dosegli tega, kar bi morali in kar jim od srca privoščimo. Toda tista smehljajoča sreča, ki je v nas naravnost treščila, je obliznila tudi nje. Napravila je iz prav mladih oficijantov in celo aspirantov poštarje in iz mladih poštarjev višje poštarje. Razen tega je pa prišlo po prestanem prometnem izpitu v našo skupino lepo število bivših oficijantov in še celo v X. činovni razred, med njimi tudi ženske tovarišice.

Zaradi prerasloženih kategorij poštinih nameščencev naše države je bila tudi pragmatizacija težko izvedljiva. To dejstvo deloma tudi opravičuje to, da se je zavlekla.

H koncu bi le še omenil, da vsi poštini nameščenci brez izjeme prav težko životarimo z našimi prejemki. Plače imamo vsi enake, od častnih naslovov pa ne postane nihče več masten. »Človek toliko velja, kar plača,« je rekel Prešeren. Če je bilo to resnično že v Prešernovi dobi, kaj šele danes. Druge ugodnosti, ki jih nam pragmatičnim nameščencem nudi službena pragmatika, pa tudi niso tako velike, da bi človek lahko pozabil na prazni želodec.

Pustimo pričkanje. Vsakdo naj zahteva, kar mu gre po njegovih predpogojih, nihče pa ne kaj takega, kar bi oviralo skupno delo.

V upravičenih zahtevah pa se podpirajmo in naj pridejo te zahteve od najštevilnejšega društva, ali pa od društva, ki ima samo toliko članov, da lahko pošilja delegate v »Zvezo«.

— T.

Strokovni del.

Uradna povprečnina.

Ni menda več predstojnika razrednega urada, ki se še ni obrnil na poštno ravnateljstvo ali na društvo zaradi prepričilo odmerjene povprečnine. Vse teži isti križ in vsi morajo segati v lastni žep, če hočejo obdržati lokale, jih po zimi za silo ogrevati ali napisati na dostojen kos papirja poročilo. Iz lastne izkušnje vem, kako se izhaja s temi denarci, posebno tam, kjer je več osobja. Pazil sem na vsako poleno, na vsak kos premoga in vedno sem tarnal, da je prevroče v pisarni. Pomagalo ni nič, ker so vsi bolj verjeli svojim premrlim krempljem, kakor mojim prepričevalnim besedam. Če sem trdil, da se da porabiti vsak košček papirja ali motvoza, so bili prepričani oni, da se najlepše in najhitreje zavija z vrstico brez vozla v nov papir. Hvalil sem na vse pretege karbidovko, ki je visela sredi sobe, češ, da bi pri taki razsvetljavi lahko našel v najbolj oddaljenem kotičku šivanko, a so mi rekli, da ne morejo delati, če nima vsak na svoji mizi petrolejke. Mislili so logično ter pritiskali name, da si zagotove udobnejše uradovanje. Prav tako logično sem reagiral na ta pritisk in se obrnil na ravnateljstvo, ker pa tam tudi logično mislijo, so se obrnili na poštno ministrstvo. Škoda, da je na tej zadnji poti naletela logika na veliko oviro, ki se ji pravi — ni kritja.

Napeti bo treba vse moči in pridno bombardirati Beograd, da dosežemo uspeh. Za to ne zadostujejo dopisi, protestni shodi in osebna posredovanja, ampak treba bo za stvar zainteresirati gospode poslance, ki znajo baje bolj prepričevalno dokazovati. Kolikor mi je znano, ni dosedaj v to svrhu društvo še nič pomembnega ukrenilo, ker rabi vse svoje sile za najbolj važno zahtevo — pragmatiziranje. Po mojem mnenju je ta taktika pravilna, ker bi vsak postranski boj kolikor toliko lahko odtegnil pozornost od glavnega poprišča. Prepričan sem, da bo takoj po pragmatiziranju postala povprečnina naše najvažnejše vprašanje, ki bo pa, vsaj v glavnem, razmeroma hitro rešeno, ker se bo moralo zanj zanimati ravnateljstvo, ako bo hotelo imeti razredne urade.

Naj na tem mestu pobijem naziranje nekaterih gospodov, ki mislijo, da krivica, ki se sedaj godi predstojnikom razrednih uradov, ni tako velika, ker so ti deloma odškodovani s tem, da so prej veliko let spravljali preostanke povprečnine. Prvič so bili preostanki tako majhni, da jih ni moči primerjati s sedanjimi velikimi doplačili; drugič je danes skoro polovica uradov zasedena s popolnoma drugim osobjem in tretjič se dobro spominjam, da smo dobivali pri nekem erarnem uradu četrletne povprečnine 100 kron, ne da bi se zaradi tega prebitek znatno zmanjšal, a vendar nikomur ne pride na misel, pritisniti zaradi tega sedanjega predstojnika.

Pravilno in pravično bo rešena zadeva šele tedaj, ko bodo razredni uradi glede povprečnine izenačeni z erarnimi. To se nam zdi danes še utopija. Ne mislim na prav naglo rešitev, ampak vse pojde polagoma. Najprej kurjava, potem potrebščine, za tem inventar in končno lokali. Tega vrstnega reda se mogoče ne bomo držali in bo moral v nekaterih krajih postati najprvo inventar erarna last. Poznam starejšega poštarja, ki si ni upal prositi za lepo nadpoštarsko mesto, ko je izvedel, kaj zahteva lastnik za uporabo, oziroma za odkup inventarja. Svetoval bi, da si tu ne delamo prevelikih iluzij, ker bi to veljalo milijone, ki jih nimamo ali pa jih rabimo za nujnejše potrebe. Lepo polagoma pojde vse.

Zanimivo je, koliko so si izboljšali svoje stanje naši bivši tovariši v Nemški Avstriji. V časopisu »Post-

gewerkschaft« z dne 30. maja t. l. čitam, da so imeli poštarji dne 30. aprila t. l. posvetovanje zaradi povprečnine, ki ga je sklical naš stari znanec, generalni direktor Hoheisel. Ugotovilo se je, da namerava (za sedaj samo namerava) poštna uprava že s prihodnjim upravnim letom, to je s 1. julijem prevzeti kurjavo na lasten račun. Zaradi razsvetljave, čiščenja, potrebnosti in inventarja se je pokazalo v obče enotno naziranje (übereinstimmende Auffassung), kar je menda isto, kakor če bi rekel meni gospod generalni direktor v Beogradu: »Vi imate prav, a ni kritja.« Slutim, da bo tudi naše bivše tovariše v Nemški Avstriji prihodnjo zimo zeblo, če si ne bodo sami kupili drv. O.

„Hughesov brzojavni aparat.“

(Nadaljevanje in konec.)

In tako pridemo do »nastavne priprave« na 16. strani knjižice. Prej »tečajna kopita«, »škripci«, »udarni vijaki« itd., in zdaj še ta nesrečna »nastavna priprava«! Človek res že ne ve, ali bi se smejal ali bi se jezil, ko čita, kaj nam vse avtor te brošurice »nastavlja«: gumb, klinec, ključico in drog. Pri nas nastavljam Miklavžu, poredni otroci pa na povelje staršev tisti del, ki pri sedenju največ trpi, da jim jih nabrišejo nekaj gorkih. Avtor je pač mislil, da je za Slovence vse dobro, kar in kakor je. Najbrž se je sedaj prepričal, da temu ni tako, da si ne damo klobasati in kvasiti vse vprek? To »nastavno pripravo« sta skovala iz nemške »Einstellvorrichtung«. Prepričani smo, da je to spako vrnil prevajalcu avtor sam, sicer bi bil prevedel »einstellen« z »ustaviti«, torej »ustavljalna naprava«, kar bi ne bilo tako napačno, ker s to napravo res ustavimo in obenem naravnamo izravnavalno (v knjižici »popravno«) in črkovno kolo. Dvomimo, da bi nas hughist razumel, ako bi mu rekli, da naj »nastavi« črkovno kolo, pač pa bo takoj pritisnil na »naravnavalni roček« (po njegovem »nastavni gumb«), če bi ga opozorili, da naj ustavi omenjeno kolo oz. kolesi, ali še bolje, če bi mu veleli: naravnajte črkovno kolo!

Tisti »nastavni drog« (»Einstellschiene«) je mala jeklena lestvica, še najbolj podobna brivni britvi ali rezilu žepnega noža, ki ima odlomljeno konico. No, če je to drog, potlej pa res ne vemo, kaj naj se še vse tako imenuje!

Tudi ta odstavek sodi pred forum, pred strokovno jezikovno anketo in sploh celo to delce, kakor smo že večkrat omenili.

V predzadnji vrsti tega odstavka pravi »nastavnemu klinču« — »osamljeni stični klinček«, najbrž zato, ker ima tudi nemški izvirnik na tistem mestu drug izraz, namreč »Anschlussstift«. Po tem »klinčku«, recimo mu rajši »zob«, steče tuji tok v zemljo, kar nas opravičuje, da mu lahko z mirno dušo rečemo »odvodni zob« ali dosledno »naravnavalni zob«, ker je ob naravnalu.

Regulatorju pravita »uravnalec« in »ravnalec«, dasi v tretjem poglavju na strani 18 razlagata uravnavanje stroja s sosednjo postajo. Zakaj torej ne »uravnalec«, če ga moramo že na vsak način prevesti?

Stran 20 od zgoraj: »Na drsalni kretnici stroj ponovno izločimo« itd. Večkrat naletimo na »držalno kretnico«, kar utegne biti pač le tiskovni pogrešek, kakor »stroznica« in »strožnica« namesto »stročnica«, »vzmete« namesto »vzmeti« in še veliko drugih takih spak, ki jih pa ne dobimo v popravkih na 13. strani. To »drsalno kretnico« imenuje semtertja (stran 6: »Električni tok pri Hughesovem stroju s samogibnim sprožilom«) »dršno menjalo« za nemški »Gleitwechsel«. Ne vemo sicer, za kaj se bo odločila anketa. Za »dršno menjalo« najbrž ne, morda prej za »kretalno menjalo«.

Na tej strani (6) čitamo tudi »namizno menjalo«, ker ima nemški izvirnik besedo »Tischlamellenwechsel«. Temu aparatu so navadno rekli »Lamellen« ali »Kettenwechsel«, pri nas smo ga pa nazivali že leta in leta »veržno menjalo« in pri tem ostanimo!

Prav to napravo in »dršno menjalo« pa nazivlje na isti in na 23. strani v 4. vrsti od spodaj »prekinjalo« (»der Lamellenwechsel ist falsch gestöpselt« — »prekinjalo je napačno staknjeno«). To pa ni vobče menjalo, dasi seveda lahko tudi v menjalu prekinemo ali pretrgamo tokovni krog in še marsikje drugod. »Prekinjalo« čitamo tudi »prekidalo«) bi bili nemški »Stromunterbrecher«. Semintja prevaja nemški »ausschalten« z »izločiti«, »einschalten« pa s »stakniti«. Saj nista slaba ta dva izraza, mislimo pa, da je najbolje, če se privadimo na »izvrstiti« in »uvrstiti«.

Naj zadostuje samo toliko za sedaj. Morda se bo treba s tem delcem baviti še podrobneje in to v prisotnosti avtorja samega, zakaj knjižica mora na vsak način pred strokovno anketo, kjer se bo morala vzeti vsaka besedica v pretres in bo treba končno določiti, kako se imenuj ta in ta naprava. Seveda to ne velja samo za »Hughesov aparat«, ampak vobče za vse naše poštno in brzojavne strokovne knjige.

Kdor nam sestavi ali spiše kako strokovno knjižico, naj ne dela skrivaj, ampak naj jo predloži ravnateljstvu, da jo dobi v roke strokovno-jezikovna anketa, sicer bi se mu otepalo, kakor se oteplje avtorju te knjižice.

Žaliti nismo nameravali nikogar, pač pa povedati svoje pomisleke in zabičiti pro futuro, da se ne damo bagatelizirati in da nismo zadovoljni z vsem, kar nam kdo skvasi. — ič.

Na 4. strani zadnje številke čitaj v 14. vrsti »tiskalni vijak« ne »stiskalni v.«! Ured.

Gospodarski in stanovski del.

Časopisnih poročil reši nas, o Gospod!

Med razne uime kakor tresk, hudo vreme, šibo potresa itd. bi kazalo vplesti tudi gorenji vzklík v litanije vseh svetnikov. Cerkevni očetje so mislili na zemljoradnike in društvo hišnih posestnikov, a na nas ubogo paro, ki smo bili od januarja letošnjega leta vsak mesec dvakrat deležni krasnih zviškov, so popolnoma pozabili. Da, krasni so bili zviški tržnih cen, ki so nastali zaradi napačnega poročanja časopisja.

Pa še drugo slabo stran imajo nesramne race, ki se rode v tiskarskem črnilu. Moja žena, ki me je imela dosihmal za poštenjaka, je izpremenila temeljito svoje naziranje o meni in moji poštenosti ter mi bere vsakega prvega s časopisi v rokah levite o laži, nepoštenju itd. Človek ne ve, ali bi prosil se jezil ali smejal; zaleže tako vse nič.

Pred nekaj dnevi je v »Slov. Narodu« prof. Reisner dobro okrcal takšno poročanje in upali smo, da bo nekaj dni mir. A glej ga spaka! Danes 11. junija leta 1921 čitam v »Jutru«: Zvišanje draginjskih doklad državnih nameščencev. Ta »vesela vest« je natisnjena na prvi strani s skoraj centimeter velikimi črkami. Ker ima vsak list svojega najbolj informiranega dopisnika v Beogradu, in noče nobeden zaostati, bom čital gotovo danes zvečer ali jutri zjutraj isto »veselo vest« v ostalih dnevnikih. Hvala bogu, da tednikov ne berem. Sicer je sploh neumnost brati poročila, ki so namenjena samo branjevkam, mesarjem, producentom in trgovcem, a ker smo že brali, si oglejmo »veselo vest« od blizu. Ministrski svet je sklenil in finančni minister je izdelal naredbo, po kateri bomo dobili v Sloveniji 10 odstotno zvišanje draginjskih doklad. Dobro! Dra-

ginja je velika in doklad potrebujemo. Ker je ministrski svet sklenil, jih gotovo tudi dobimo. Pomnite namreč, da vsak sklep ministrskega sveta drži kakor Amen v očenašu!

Zasledujte verigo, kako se bo vlekla po časopisu. Teden pozneje. Prva stran. Debele črke: Finančni minister namerava predlagati ministrskemu svetu naredbu o zvišku draginjskih doklad. V finančnem ministertvu se izdeluje ... Aha, samo izdeluje!

Dva tedna pozneje. Še vedno prva stran. Tisk drobnejši: Naši poslanci so posredovali pri finančnem ministru zaradi draginjskih doklad. Gospod Kumanudi je obljubil, da bo želji ustregel, če le mogoče.

Tri tedne pozneje. Zadnja stran. Gospodarstvo: Finančni minister je ugotovil, da bi zvišanje draginjskih doklad državnih uslužbencev jako slabo vplivalo na valuto in zaradi tega ...

Uradništvo je nekaj slišalo, verjelo in hoče dognati resnico. Žurno določijo dva delegata, ju pošljejo v Beograd in pričakujejo nestrpno »veselih vesti«. Poročilo delegatov: Do gospoda finančnega ministra sva se težko pririnila. Zahvaliti se imamo prijaznosti gospoda poslanca tako in tako, da je sploh šlo. Gospod finančni minister je izjavil, da mu o kakem zvišku draginjskih doklad ni nič znanega. V istem zmislu naju je informiral njegov pomočnik.

Tako poročanje naj vzame hudič. Oprostite, da nisem našel krepkejšega izraza.

Tudi našemu listu se je že dvakrat pripetila prav neljuba pomota. Ugleden gospod piše iz Beograda, da je pragmatiziranje sprejel ministrski svet. Razen ministrskega predsednika so naredbu podpisali že vsi ministri in je upati, da dobimo tudi zadnji podpis še tekom današnjega dne. Za tem ves teden nikakega poročila, ki bi prvotno vest ovrglo. Kdo bi ne verjel? In vendar še danes čakamo na zadnji podpis. Okrožnica in članek sta bila vzrok velikega razburjenja, ki se noče poleči.

Nekaj tovarišev mi je v razburjenju zagotavljalo, da bodo odpovedali časopis in izstopili iz društva, ker se ne dajo »farbat«. Odgovoril sem čisto mirno, da je to najbolj pametno, kar se da storiti. Uničimo časopis, razbijmo organizacije — in podpisi bodo kar leteli na naredbe.

Opomba uredništva. Je res tako, zato se s člankarjem popolnoma strinjamo! Vsak dan prinašajo listi poročila o zviških uradniških plač, zato javnost upravičeno misli, da smo v obljubljeni deželi, kjer se cedi med in mleko. Resnica pa je, da so vsa ta poročila prenašljena in netočna, kar pa javnosti nikdo ne pove. Posledice takih vesti čutimo vsi ob vedno naraščajoči draginji, katere državni uradnik ne obvlada več. Naši prejemki so ostali od lanskega leta neizpremenjeni, oziroma so se nam skrčili za onih letnih 10 odstotkov, ki smo jih morali plačevati državi za potrošačke zadrage.

Zadnja poročila o 10 odstotnem zvišku draginjskih doklad, ki so jih prinesli listi 13. t. m., pa so enkrat vendar, kakor smo informirani, resnična. Ker ne maramo nikomur delati krivice, bilježimo to vest z veseljem, da znaša ta zvišek celih 5.60 do 7.80 kron na dan. Gorenji članek pa objavljamo s prošnjo, da bi ga uredništva ljubljanskih dnevnikov v prihodnje uvaževala.

Nekvalificirani odpravniki.

»Zveza« je prejela tole pismo: »Zopet se Vas drznem nadlegovati. Sprejela sem danes plačilne pole, pogledala in ostrmela. Moja plačilna pola vedno enaka; plača 75 kron, beri petinsedemdeset kron, urad. pavšal 16.74. To naj bo za stanovanje, drva, petrolej in pisarniške potrebščine. Samo za peresa in svinčnike se mesečno več potroši. Draginjske doklade je 1425 kron. S temi naj preživim sebe in rodbino, oziroma mater in otroka.

Nasprotno kaže plač. pola za sluge in selskega pišmonoša, kateri ima samo 16 dni službe v mesecu. Ta dobiva 1430 kron, tedaj 5 kron več nego predstojnica urada. Mar ni to krivično.

Prosim tudi pojasnila, kaka je razlika med kvalificiranimi in nekvalificiranimi odpravniki? Prvi imajo izpit pred komisijo in drugi lokalni izpit. Mislim, da je delo obeh do pičice enako. Sem nekvalificirana, delam po svojih močeh že 16 let neprenehoma. Pravice pa ni.

Ali res ni nikogar, ki bi se za nas revne nekvalificirane odpravnike zavzel? Zakaj se ne dovoli takim, ki vsaj 10 let pošteno služijo, izpit? Mislim, da bi ga rad delal sleherni od nas.

Prosim Vas tudi v imenu drugih kolegov, da mi sporočite, kaj naj napravimo, da se gospodje tudi nas usmili in nam dajo zasluženi vsakdanji kruh.

Naj li pošljemo kam deputacijo ali naj mirno čakamo pogina in eksekutarskih korakov, ki so že itak pred durmi?

Pričakujemo Vaše pomoči ali nasveta. — M. P.

Priobčujemo to pismo in odgovarjamo nanj, da ga bero tudi drugi odpravniki, ki se obračajo na nas s slimi vprašanji.

Vprašanje nekvalificiranih odpravnikov se bo moglo rešiti le z novo službeno pragmatiko. Pri sestavi pragmatike bodo sodelovale prav vse kategorije in takrat bo prilika, da se pravilno reši vprašanje nekvalificiranih odpravnikov. Predsedstvo »Zveze«.

Razne vesti.

Pragmatiziranje nepragmatičnega uradništva. — Dnevnik »Jutro« objavlja dne 14. t. m. tole izvirno poročilo: »Poštni oficijanti — državni nameščenci. Beograd, 13. junija (izvirno). Ministrski svet je sklenil in je že podpisana naredba, s katero se postarji in poštni oficijanti obojega spola uvrste med državne nastavljenice. S tem je izvršena takozvana pragmatizacija poštarjev.« — Zveza je prejela 10. t. m. oficijelno poročilo iz Beograda, da so pragmatizacijo podpisali prav vsi ministri razen ministrskega predsednika Pašića, ki je naredbu vrnil poštnemu ministertvu, zahtevajoč malih pojasnil. Poštno ministertvo mu je takoj dalo zahtevana pojasnila, in kakor povzemamo iz »Jutrovega« poročila je vendar končan križev pot pragmatizacije. Poleglo se bo sedaj upravičeno nezadovoljstvo nepragmatičnih tovarišev in tovarišic.

Predsedstvo »Zveze«.

Imenovanja v služabniški kategoriji. Za poštne poduradnike je imenovano 31 uradnih slug, 39 stalnih pomožnih slug za uradne sluge in 21 začasnih pomožnih slug za stalne pomožne sluge.

Obleka služabništva. Po dolgem času je vendar došla v Ljubljano službena obleka za služabništvo, ki se takoj začne razpošiljati. Upajmo, da bo ministertvo odslej skrbelo za pravočasno dobavo obleke, da ne bodo dobili ljudje zimsko obleko šele poleti.

Zahvala. Tovariš Lukež se za izdatno pomoč vsem tovarišem in tovarišicam kar najlepše zahvaljuje.

Zahvala. — Podpisana se najpriskrčneje zahvaljujem vsem, ki so mi priskočili v stiski v tako izdatni meri z denarno podporo na pomoč. Fani Mežik, vdova deželnega poštnega uslužbenca, Jesenice — Gorenjsko.

Uživanje državne preskrbnine (mirovine, vdovnine, vzgojnine odnosno sirotnine) v inozemstvu dovoljuje v zmislu naredbe bivšega finančnega ministertva z dne 8. okt. 1910 (državni zakonik 187) resortno ministertvo sporazumno z ministertvom financ in ministertvom za zunanje zadeve. Prošnje za uživanje mirovine v inozemstvu je kolkovati z 28 kronami ter vlagati pri onem nakazu-

jočem oblastvu, ki je odmerilo in nakazalo preskrbnino, ne pa pri Delegaciji ministrstva financ, ki izplačuje preskrbnine. Pripominjamo, da se iz valutnih razlogov izdaje to dovoljenje le v posebnih ozira vrednih primerih.

Vsem našim organizacijam v uvaževanje! — Vse spremembe članov pri posameznih organizacijah naj nam tajništva javljajo mesečno s posebno tiskovino, ki je na razpolago pri »Zvezi«. Te prijave, ki naj vsebujejo novo pristopivše in odstopivše, umrle, upokojene, odpuščene člane, spremembe službenega kraja, naslova itd., naj se pošiljajo podpisane tajništvu vsaj do 5. vsakega meseca. Ker smo izdelali nov članski kataster, so te prijave velike važnosti, ako hočemo kataster redno in natančno izpopolnjevati. Tajništvo »Zveze poštne organizacij«.

Neredno prejemanje »Poštnega Glasnika«. — Prihajajo nam pritožbe naših naročnikov, da list neredno prejemajo. Posvetili smo ekspediciji vso pažnjo in na podlagi natančne kontrole ugotovili, da se list vsem naročnikom popolnoma v redu odpošilja. Vzroke nerednega prejemanja je iskati drugod. Mislimo, da smo na pravi poti, ako sumimo, da si list izposojujejo ljudje, ki niso naročniki, pa jih vendar malo zanima naše delo. Vsekako bi naj bil vsak poštni u službenec ob enem naročnik lista, ki je edino orožje in porok za vresničenje naših zahtev. Žalostno je, da niti polovica poštne uslužbenec ni lista naročila, pač pa smo izvojevanih pravic prav vsi deležni. — Kje je stanovska zavest?

Pritožbe. — Čujemo, da bi ljudje radi pisali v list, posebno razne kritike in pritožbe, ki se tičejo službe in službenih oblasti, pa tega ne store, ker mislijo, da bi uredništvo takih dopisov ne priobčilo, ali pa da bi se celo zvedelo za ime dopisnika. Taki predsodki so popolnoma neopravičeni. Izjavljamo še enkrat, kar smo izjavili v prvi številki, da je list vsakemu na razpolago in da bomo priobčevali vse stvarne kritike in pritožbe, pa naj bi se tikale kogar si bodi. Le osebnih napadov ne bomo trpeli. Istotako izjavljamo, da je popolnoma zajamčena uredniška tajnost. Sicer pa naj se taki zaupni dopisi izročajo osebno ali pa pošiljajo priporočeno predsedniku »Zveze« tovarišu Urbančiču, ki je ob enem glavni urednik lista.

O naročnini! — Pripomniti moramo, da 139 naročnikov lista v kljub tolikim opominom še ni docela poravnalo naročnine za prvo polovico leta, dasi smo jim že dvakrat poslali položnice, ki nas stanejo denar. — Današnje številko pošljemo tudi še tistim; ako bi pa ta mesec ne poravnali dolga, jim bomo s 1. julijem list ustavili. — Komentar k temu prepustimo našim čitateljem.

Glavno zborovanje zagrebske poštne organizacije bo v nedeljo 19. junija t. l. ob 3. uri popoldne v dvorani vozne pošte poštne urada Zagreb I. Neglede na to, da je naša dolžnost posetiti to zborovanje že iz razloga, ker je bratska organizacija delegirala svoja zastopnika tudi k našemu zborovanju, je ob enem tudi potrebno natančneje spoznati organizatorično delovanje drugih organizacij. Le tako bomo našo organizacijo kar najbolje izpopolnili. Zato je brez-pogojno potrebno, da odpošljemo na omenjeno zborovanje naše delegate. Društva, ki bi imela poseben interes na tem, naj se takoj zglase.

Popravek. — Dinarske plače. — V členu III drugi odstavek je popraviti takole: Podčinovnici od VI. do IV. klase moraju provesti najmanje dve a najviše tri godine, a u ostalim klasama najmanje tri, a najviše četiri godine.

Salonska obleka. — Ceno se proda nova salonska obleka. Poizve se v naši krojačnici.

Odgovorni urednik Janko Tavzes, višji poštni oficijal, Ljubljana. Izdaja »Zveza poštne organizacij za Slovenijo« v Ljubljani. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Trgovina usnja Anton Kunstek

Ljubljana, Ropitarjeva ulica števil. 4

priporoča svoje veliko zalogo usnja
v vsaki množini.

(51) Cene solidne in nizke.

MENJAVA SLUŽBE!

Kdo bi menjal z uradom ob severni meji, ne daleč od železnice. Stopnja III/II! — Ponudbe pod „Slov. Gorice“ na upravo „POŠTNEGA GLASNIKA“. (53)

Nabirajte oglasel To priporočamo
zlasti tovarišem poštarjem na deželi.
Pišite v „Poštni Glasnik“!
Vsak dopis dobrodošel!

I. JAX & SIN, LJUBLJANA DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 15

priporoča svojo bogato zalogo

ŠIVALNIH STROJEV

za rodbino in obrt. (15)

Stroji za pletenje
Pisalni stroji „Adler“
Vozna kolesa

Styria Dürkopp
Orožno kolo (Waffenrad)

Ceniki zastonj in franko.

Naročajte in razširjajte
„POŠTNI GLASNIK“!

Trgovci! Trafikanti!

POZOR!

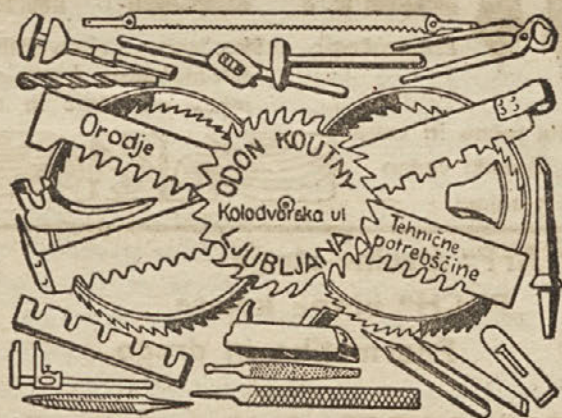
Cigaretni papir, stročnice, Oleschau papirčke z vodotiskom, pisalni papir, rokavice, sukanc, bombaž, kremo, ličilo, konjske ščetke, vezalke, sesalke, plavila ter vsako vrsto galanterijskega in manufakturnega blaga kupite najceneje in po konkurenčnih cenah pri

(35)

tvrdki

Oroslav Certalič, Ljubljana,

Sv. Petra cesta št. 33

(9)

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

Veletrgovina z manufakturnim blagom, pleteninami in perilom

Priporoča svojo bogato izbiro raznovrstnega suknenega, volnenega, svilenega in perilnega blaga. — Dalje različne trikotaže, nogavice, perila za dame in gospode itd.

(22)

Cene primerne!

Solidna postrežba!

F. Pečenko

Ljubljana
Turjski trg

Trgovcem v Jugoslaviji!

Galanterija — Pletenine

(47)

V zalogi:

Aida
Lucia
Jolanda
Kvačkanec
Znamvanec
Platno za rjuhe
Kordsant i. t. d.
Sukanec
Vezalke
Nogavice vseh vrst.
Najnižje cene, ker iz prve roke.

Velika zaloga **novih dvokoles** različne pneumatike tudi za otročje vozičke, šivalni stroji in vsakovrstni deli po ceni pri **Batjel-u**, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otročji vozički, šivalni stroji itd. v popravo. (48)

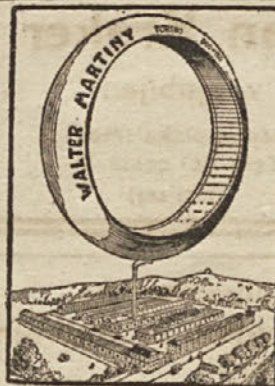
Mehanična delavnica Karlovska cesta št. 4.

(18)

J. FON, Stari trg 6, Ljubljana

trgovina mešanega in delikatesnega blaga priporoča cenjenim odjemalcem kavo, riž, olje, čaj, likerje itd. po najnižjih dnevnih cenah. (50)

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovarne automobile tovarne Walter Marting. — Autogaraže in autodelavnice s stiskalnico za montiranje gumijevih obročev pod vodstvom inženirja v centrali, Ljubljana, Rimska cesta 2. — Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovor. avtomobilov

Centrala:

Ljubljana,

Rimska cesta števil. 2.

Podružnice:

Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. števil. 470.

Maribor, Jurčičeva ulica 9, telefonska št. 133.

Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 3. (40)

Trgovina Josip Petelinc □ Ljubljana
Sv. Petra nasip št. 7

(10)

Tovarniška šivalnih strojev v vseh opre-
 zaloga — šivalnih strojev mah, mate-
 rijal kot pred vojno. — Igle, olje in vse posa-
 mezne dele. — Galanterijo, modno blago, no-
 gavnice, srajce, na debelo in drobno.

Ugodni plačilni pogoji

Priporoča se trgovina z mešanim blagom

FRIDERIK ŠERBEC (26)
LJUBLJANA STARI TRG ŠTEV. 4.

*Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami
 prepleškano hišo naj so obrne edino le na tvrdko*

TONE MALGAJ

31

pleskar in ličar

Ljubljana Kolodvorska ulica števil. 6

Trgovina O. BERNATOVIČ

priporoča največjo izbiro najnovejših, najfinejših in najcenejših
 oblek za gospode, dame in otroke
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 5-6. (24)

Najmodernejšše obleke, površnike za gospode, kostume, pomladne toalete za dame.

Obračanje oblek, moderniziranje kostumov v osmih dneh.
 Uradništvu obleke na obroke!

Lastna zaloga najfinejšega blaga in žmic (Rosshaar) za obleke.
 Cene delu za moške obleke 600 K, ženske kostume 650 K.

S. Potočnik, Šelenburgova ulica 6/I, Ljubljana.

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni

Edina najkrajša črta preko Havre, Cher-
 bourg in Antwerpen v Newyork. — Vozne
 listke in zadevna pojasnila izdaja edino
 koncesijonirana potovalna pisarna

(21)

Ivan Kraker

v Ljubljani

Gospodsvetska (Marije
 Terezije) cesta 13
 (Kolizej)

Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure,
 budiljke, zlatnino in srebrnino

kupite najceneje pri tvrdki (43)

IVAN PAKIŽ v Ljubljani, Stari trg števil. 20.

TOVARNA
JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
 Podružnica: Šelenburgova ulica števil. 4.

Barva vsakovrstno blago.
 Kemično čisti obleke.
 Svetlolika ovratnike zapeljnice in srajce.

PODRUŽNICE:
MARIBOR
 Gospodska ulica števil. 38.
NOVO MESTO
 Glavni trg.
KOČEVJE
 št. 39. (42)

Modni salon
Stuchly-Maške

Židovska ul. 3 LJUBLJANA Dvorski trg 1

Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamenikov za dame in deklice

Popravila točno in ceno
 Žalni klobuki vedno v zalogi (18)

„PFAFF“ šivalne stroje (41)

„PUCH“ vozna kolesa

Pnevmatiko in drugo

priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Vse potrebščine za šivilje in krojače dobite najceneje in dobro pri

T. EGER-ju (36)

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2.

Tukaj se ne preceni! Prijazna in točna postrežba!